

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ГЕОГРАФІЇ НАН УКРАЇНИ

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД
ВКЛЮЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ ВИМОГ
У СИСТЕМУ ТЕРИТОРІАЛЬНОГО
ПЛАНУВАННЯ УКРАЇНИ

(методичні аспекти)

Під редакцією
академіка Національної Академії наук України
Л. Г. Руденка

Київ
Реферат
2016

УДК 911.5:332.142.6
ББК 26.82+20.1
Є24

Автори:

Г. В. Айлікова (2.1, 2.3); О. Г. Голубцов (1.3, 2.1, 2.2); С. А. Лісовський (1.2, 2.4, 2.5);
Є. О. Маруняк (1.1, 1.3, 2.5); Ю. М. Палеха (1.3, 2.1, 2.3, 2.5); Л. Г. Руденко (Вступ, 1.1, 2.5);
О. О. Сивак (2.3); І. В. Соломаха (2.3); Ю. М. Фаріон (1.1); В. М. Чехній (1.3)

Європейський досвід включення екологічних вимог
Є24 у систему територіального планування України (методичні
аспекти) / Л. Г. Руденко, Є. О. Маруняк, Ю. М. Палеха та ін. :
під ред. Л. Г. Руденка. — К. : Реферат, 2016. — 36 с. : іл.

ISBN 978-966-8058-60-8

Україна, підписавши ряд міжнародних документів, працює над наближенням свого законодавства до прав та політики Європейського Союзу в сфері збереження навколишнього середовища. Важливу роль у цьому процесі відіграє просторове планування. Саме в ньому здійснюється оцінка реального екологічного стану території, виявлення конфліктів природокористування та розробка шляхів її розвитку на принципах збалансованості трьох складових: економічної, соціальної та екологічної.

Спираючись на досвід просторового планування в Україні та Німеччині, в роботі запропоновані методичні підходи щодо інтеграції екологічної складової в просторове планування, які пройшли апробацію в модельному регіоні України.

УДК 911.5:332.142.6
ББК 26.82+20.1

ISBN 978-966-8058-60-8

© Інститут географії НАН України, 2016
© Оригінал-макет. ПП «Реферат», 2016

Зміст

Вступ.....	4
1. ВИХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ ТА РАМКОВІ УМОВИ ВИКОНАННЯ ПЛАНУВАЛЬНИХ РОБІТ В УКРАЇНІ	5
1.1. Аналіз основних законодавчих документів України в контексті відображення екологічної складової в матеріалах територіального планування.....	5
1.2. Основні концепти та рівні територіального і ландшафтного планування (проблеми інтеграції).....	7
1.3. Сутність СЕО та проблеми супроводу територіальних планів	14
2. МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ЩОДО ІНТЕГРАЦІЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ СКЛАДОВОЇ В ПРОСТОРОВЕ ПЛАНУВАННЯ З УРАХУВАННЯМ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСВІДУ	19
2.1. Завдання по поліпшенню та екологізації просторового планування.	19
2.2. Оцінка умов і ресурсів розвитку в процесі здійснення територіального планування	22
2.3. Екологічне оцінювання організації простору: сутність і перспектива (проектний план)	27
2.4. Методичні підходи до оцінювання можливих екологічних наслідків розвитку регіону планування з позицій СЕО	30
2.5. Напрями вдосконалення правових основ впровадження екологічної складової в територіальне планування	33
Післямова.....	35

Вступ

Інтенсивне використання природних ресурсів, домінування ресурсо- та енергоємних технологій, сировинна орієнтація експорту, надмірна концентрація виробництва, застарілі технології в усіх сферах господарювання в Україні призвели до виникнення значного погіршення природних екологічних властивостей компонентів природи та цілого ряду загроз для життя людей. Одним із важливих шляхів призупинення деградації природного середовища є посилення впровадження й ефективності врахування екологічної складової розвитку в територіальні плани держави усіх регіонів.

Другим важливим чинником необхідності посиленої інтеграції екологічної складової в територіальні плани є прийнятий План дій України — ЄС (2005 р.), що вже діє в Україні на основі започаткованої Угоди про партнерство та співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами. У ст. 363 Угоди про асоціацію передбачено «поступове наближення законодавства України до прав та політику ЄС у сфері навколишнього природного середовища».

Ці та інші чинники вплинули на розробку спеціального Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з удосконалення містобудівної діяльності (щодо планування територій)». Впровадження цього Закону та інших законодавчих актів (Закону «Про стратегічну екологічну оцінку»), врахування підписаних глобальних конвенцій і міжнародних угод обумовили доцільність розробки спеціальної методики за участю фахівців з Німеччини та України. Авторський колектив висловлює вдячність Національній академії наук України, Державному фонду з фундаментальних досліджень України* і сподівається, що отримані напрацювання знайдуть відображення та продовження в практиці планування багатьох регіонів України.

---

* Дослідження виконано за підтримки державного фонду фундаментальних досліджень України (за конкурсом Ф64).